

TCK Madde 301:

Türklüğü, Cumhuriyeti,Devletin kurum ve organlarını aşağılama

- (1)Türklüğü, Cumhuriyeti veya TBMM'yi alenen aşağılayan kişi 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (2)Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, Devletin yargı organlarını, askeri veya emniyet teşkilatını alenen aşağılayan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (3)Türklüğü aşağılamanın yabancı bir ülkede bir Türk vatandaşı tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.
- (4)Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.

SORULAR:

1)TCK'da yer alan 301. maddenin Anayasa'ya uygunluğunu ifade hürriyeti bağlamında nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bahsettiğimiz anayasa, o zamandan bu zamana çok değişikliğe uğramasına rağmen özünü sürdüren, 12 Eylül askerî darbesinin 1982 anayasasıdır. Darbenin bütün antidemokratik felsefesini yansıtan (ve metne dahil sayılan) Başlangıç bölümüne bakarsanız, Türkiye’de ağzını açmak bile suçtur. Çünkü anayasanın özellikle bu bölümüne göre Türkiye bir “Milli Güvenlik Devleti”dir. Her söylenen şey, böyle bir felsefe sonucu her şeyi ihlal edebilir.

Oysa, Ekim 2001’de başlayıp şu anda Mayıs 2004’te bitmiş/durmuş gözükten AB Uyum Paketlerinin (2 anayasa değişiklik paketi ve 8 yasa değişikliği paketi) felsefesi, Türkiye’yi bir “İnsan Hakları Devleti” yapmaktır.

301’i ya yukarıdaki birinci paragraf bağlamında değerlendirirsiniz, ya da ikinci paragraf bağlamında. Uygulayıcıya kalmıştır. Ama uygulayıcılar, yani savcılar ve yargıçların önemli bir kısmı, 2004 ortasından itibaren Türkiye’de oluşan Sevr Paranoyası ortamında, birinci paragraftaki felsefeyi tercih eder gözükmektedirler.

Eğer Türkiye’nin devlet politikası Batı’ya yürümekse (ki, hukuksal olarak bu 1839’dan ve özellikle de 1923’ten beri gittikçe artarak böyledir), o andaki Batı’ya uyum sağlamak gerekmektedir. Bu alanda Batı’nın, yani daha somut deyişle AB’nin felsefesi, ifade özgürlüğünü ilke almak ve ona getirilecek istisnaları ciddi biçimde azaltmaktır. Buna göre, ancak şu durumlar ifade özgürlüğünün dışına düşer biçimde yorumlanabilir: suça teşvik, şiddete teşvik, hakaret, nefret söylemi (halkın bir bölümünü çok kötü anmak), ve çocuk pornosu gibi durumlar.

Aslına bakarsanız, Türkiye’nin de yetkisini kabul ettiği Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihadı bu durumları da yeterli görmez. Ona göre; şiddete teşvik, hakaret gibi durumlarda a) bunu yapan kişinin başkalarını etkileme gücü bulunmalı, b) açıklamanın yapıldığı ortam, yer, şekil bu etkilemeye uygun olmalıdır (bkz. benim Türkiye’de Azınlıklar kitabım). Örneğin, sokaktaki sarı çizmeli mehmet ağanın kahvede otururken bir devlet adamı için söylediği farklı, bir devlet adamının kürsüden bu mehmet ağa için söylediği farklı değerlendirilir. Oysa, bizde işler tam tersine işletilir.

Bu işler Batı'da böyledir. Çünkü ifade özgürlüğü bütün, ama bütün özgürlüklerin anasıdır.

2)İtalyan Ceza Kanunu'ndan olduğu gibi alındığının üzerinde durulan söz konusu maddede orjinalinde İtalyan milletine yönelik bir aşağılamadan söz edilirken, Türk Hukukuna uyarlanmış halinde Türklük kavramının kullanılması sizce alt kimlik, üst kimlik, anayasal yurttaşlık gibi kavramların ülke gündeminde tartışıldığı bir ortamda bilinçli politik bir tercih mi, teknik bir hata mı?

Bu tür maddeler Fransa, İtalya gibi ülkelerde de vardır. Ama son 50-60 yıldır uygulanmamıştır.

Üstelik, 301'in gerekçesinde “Türk” kavramının “Türk milletinden daha geniş” olduğu, dünya Türklüğünü kastettiği açık açık yazılmıştır. Bu, kesinlikle ırkçı bir durumdur.

Daha da üstelik, dikkat edilirse maddenin son fıkrasında “eleştiri, cezalandırılmaz” demektir. Yukarıda sözünü ettiğim Sevr Paranoyası ortamında, Türkiye'deki yargı mensupları henüz bu fıkrayı okumamışa benzemektedirler. Çünkü Batı'da yargıcın görevi ülkenin yasalarını uygulamaktır, Türkiye'de bugün geniş biçimde gördüğümüze göre ise yargıçlar kendilerini yasaları uygulamakla değil “vatanı kurtarmakla” görevli saymaktadırlar. Bu, kanunların, hukuku ihlal etmek için kullanılması demektir.

Üst kimlik meselesine gelince, ülkedeki alt kimliklerden en güçlü olanının adının aynı zamanda üst kimliğin de adı olması son derece sakıncalı bir durumdur, çünkü diğer alt kimlikleri yabancılaştırır. Bizde de Kürtleri yabancılaştırmaktadır. Bizden başka ülkelerin çok büyük çoğunluğunda bu ikisi farklılaştırılır. Ör. Fransız denir ama Fransa'da Frank diye bir grup yoktur. Çin'de Çinli diye bir başat grup yoktur, başat grubun adı Han'dır. İspanya için İspanyol denir ama bu ülkedeki gruplardan hiçbirinin adı İspanyol değildir. Irak, İran, Suriye, Amerika Birleşik Devletleri, Avusturya, Avustralya, Lübnan, Ürdün, say sayabildiğine, başat grubun adı üst kimliğe verilmez.

Verildiği yerler de vardır: Almanya, Alman. Ama Almanya “kan” esasına göre kurulmuş bir devlet ve millettir. Buna rağmen artık bu ilkeyi sulandırmak zorunda kalıyor. Nitekim orada doğanlar hatta oraya göç edip bir süre yaşayanlar da vatandaşlık hakkını elde ediyor. Kan esasına göre kurulmamış devlet ve milletler “teritoryal” esasa yani “toprak” esasına göre kurulmuşlardır. Biz de onun için Azınlık Hakları ve Kültürel Haklar Raporunu yazarken dedik ki, ülkemizde üst kimlik “Türk” değil, “Türkiyeli” olmalıdır. Çünkü birincisi kan esasını, ikincisi toprak esasını ifade eder.

Bir not: Türkiyeli teriminin kökü Türk'tür diye itiraz edenler olursa, onlara, Türkiye adının Avrupalılar tarafından verildiğini, 14. yüzyıldan itibaren Avrupa haritalarında bu ülkeye “Turchia” dendiğini hatırlatınız.

“Türk bir etnik grubun adı değildir, bir milletin adıdır” diyenlere de sorunuz: Acaba Ermenileri veya Rumları Türk mü sayıyorlar. Kürtlerin çok önemli bir kısmına sorunuz: Acaba kendilerini Türk mü sayıyorlar. Bu aldatmaca artık yetti yeter.

3)Madde 301. de belli başlı kurumların belirtilmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yukarıda söyledim. Madde, “milli güvenlik devleti”ni koruyor.

4)Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye yönelik eleştirilerine karşın Fransa'nın Ermeni soykırımı hususundaki yasa tasarısını hayata geçirmiş olması, Hollanda'da meclise girmek isteyen Türk asıllı milletvekili adaylarının önce Ermeni soykırımını kabul etmelerinin şart koşulması bu hususta AB içerisinde bir bölünmenin yanı sıra bir çifte standart durumunun da varlığını ortaya koyar mı?

Kesinlikle koyar. Unutmayalım ki Türkiye'deki Sevr Paranoyasının karşılığı bugün Batı'da İslamofobi'dir. Olay şudur: Küreselleşme demek, dünyada üretim biçiminin değişmeye başlamasıyla birlikte (yani ulusal kapitalizmden uluslararası kapitalizme geçişle birlikte) her şeyin (kimlikler, adetler, yasalar, kavramlar, vs. vs.) değişmesi demektir (Bkz. benim Küreselleşme ve Azınlıklar kitabım). Bu ölçüde muazzam bir değişiklik her ülkeyi ve herkesi etkiler. Fransa ve Hollanda'da AB Anayasası halk tarafından reddedildi. Çünkü halklar ulusal kimliklerini tehdit altında hissediyorlar. Bu her yerde böyle ve çifte standart rezaleti buradan doğuyor.

Doğuyor ama, bizi de etkiliyor. Çünkü Avrupa'daki Türkiye düşmanları (İslamofoblar) ile Türkiye'deki Avrupa düşmanları (Sevr Paranoyakları) birbirlerini meme vererek besliyorlar. Durum bu kadar basittir.

5) Söz konusu maddede yer alan aşağılama ve eleştirme kavramları arasındaki fark hukuken nasıl saptanıyor?Bu bağlamda bu madde çerçevesinde yargılanan aydınlarımızın bu hususta mağdur oldukları göz önüne alındığında, ismi geçen kurumları ya da Türklük kimliğini alenen aşağıladıklarından söz etmek mümkün müdür?

Türkiye'de resmî ideoloji herkesi “Türk” sayar. Bu, resmen böyledir. Ama bunu söylediğiniz anda bir Ermeni veya Kürt yurttaşına hakaret edildiği zaman da 301'in harekete geçmesi gerekir. Oysa böyle şey hiç duymadık, görmedik. Bir zamanlar bir kadın bakan kalktı, Öcalan için “Ermeni dölü” dedi. Tam bir rezalettir. Aklınca hem Ermenilere hem Kürtlere hakaret ediyor. Tam 301'lik! Hiçbir biçimde eleştiri falan sayılamaz.

Eleştiri ile hakaret arasındaki farkı yargıçlar saptayacak. Onların nasıl saptadığını yukarıda yazdım.

6) Maddedin 3.bendinde yer alan "*Türklüğü aşağılamamanın yabancı bir ülkede bir Türk vatandaşı tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.*" ifadesinin amacı ne olabilir?

“Kol kırılır yen içinde kalır, kalmayan kol bir daha kırılır” felsefesine göre bir amaç. Başka ne olacak.